A Honvéd Vezérkar főnök előadása a Nemzeti Közszolgálati Egyetem biztonság- és védelempolitika szakos hallgatóinak

„Haderőváltozások a rendszerváltoztatás óta; a Magyar Honvédség jelenlegi helyzete és feladatai” – címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért, s számos hallgatót kérdések feltételére serkentő előadást a Nemzeti Közszolgálati Egyetem (NKE) biztonság- és védelempolitika szakos hallgatóinak Dr. Benkő Tibor vezérezredes, Honvéd Vezérkar főnök. Vendégelőadónk már a NKE jogelődjének, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemnek (ZMNE) is címzetes egyetemi docense volt, s ebbéli minőségében tartotta idén is, az eddigi évek példaadó gyakorlatának megfelelően az előadását a *Civil-katonai kapcsolatok* elnevezésű tantárgy keretében.

Előadásában Benkő Tibor egyebek között áttekintést adott a Magyar Honvédség (MH) feladatrendszerének a nemzetközi és hazai biztonsági környezet ill. viszonyrendszer változásaival összefüggő múltbeli és jelenlegi átalakulásával; a megfelelő védelmi képességek biztosítása érdekében végrehajtott védelmi felülvizsgálatok és haderőreform-hullámok jellegadó vonásaival, valamint az ország védelmi képességeinek a biztosítása érdekében napjainkban folyó és a közeljövőben megvalósítani tervezett lépésekkel összefüggésben.

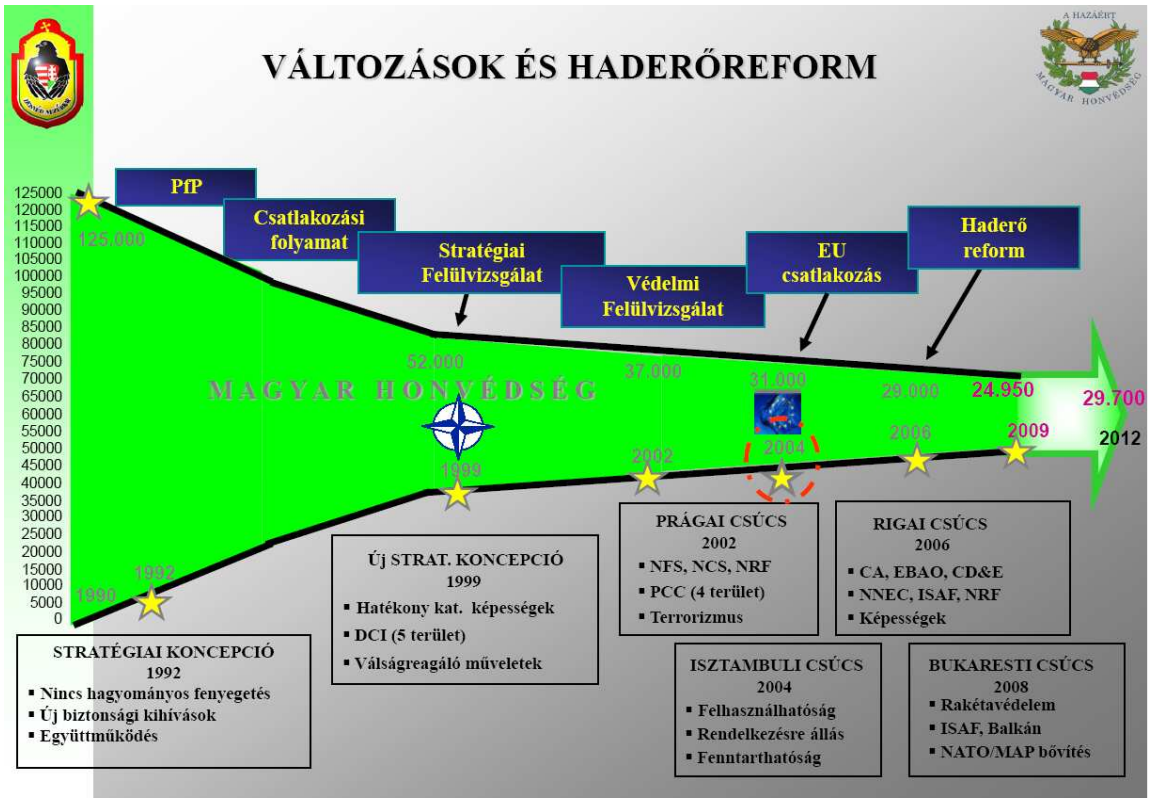

A vezérkarfőnök - aki az előadást megelőző napon érkezett haza Chicago-ból, a NATO-csúcsértekezletről, ahová Orbán Viktor miniszterelnökkel, Hende Csaba honvédelmi miniszterrel és a magyar delegáció más tagjaival kapott meghívást és tárgyalt - hallgatói kérdésekre elmondta: *a NATO-hoz és az EU-hoz való csatlakozásunkat követően a közös biztonság és védelempolitika fokozta Magyarország lakosságának biztonságérzetét – azonban hazánk érdekeinek védelme változatlanul alapvetően nemzeti ügy, s mindannyiunk közös feladata.*

A vezérezredes hangsúlyozta, hogy a NATO részéről változatlanul erős a *szövetségi ösztönzés saját képességeink kialakítására* és lehetőség szerinti fejlesztésére, ezért a jövőben is igyekszünk mindkét kiemelt pillérre támaszkodni: a *szövetségesi támogatás* igénybevétele mellett fokozottan törekszünk a lehetőségek által behatárolt kereteken belül a *nemzeti önerőre* alapozott ország-védelem rendszerének megerősítésére is. Ennek a célnak a maradéktalan megvalósítása érdekében a Magyar Honvédség egy szerteágazó feladat-struktúrában igyekszik minden tekintetben helytállni (pl. a tűzszerészeinket évente összátlagban közel 2500 alkalommal riasztják a civil társadalom megsegítése végett robbanóanyag-mentesítési ill. – megsemmisítési feladatok végrehajtása miatt).

A modern NATO-haderőknek napjainkban mind békeidőszakban, mind pedig békétől eltérő időszakban készen kell állniuk a haza védelmére és a szövetségesi mivoltukból fakadó, önként vállalt kötelezettségeik maradéktalan teljesítésére. Ehhez természetesen szükség van a szűkösen rendelkezésre álló (pénzügyi, személyi, technikai-technológiai, szervezeti, stb.) erőforrások korábbiaknál célszerűbb (költséghatékonyabb, koordináltabb és szervezettebb) csoportosítására és felhasználására, s az esetleges párhuzamosságok kiküszöbölésére.

Alapvetően erről szól a NATO-nak a hallgatók által is ismert „Smart *Defence*”-, és az EU-nak a képességek célszerű csoportosítása és megosztása érdekében kidolgozásra kerülő „*Pooling & Sharing (P&S)*”-koncepciója. Ebbe az irányba mutat továbbá az a trend, amelynek keretében érezhetően fokozódó mértékben integrálódnak a NATO- és EU oktatási-képzési, kutatási; tapasztalat-feldolgozó rendszerei (még ha az egyes nemzeti technikai-technológiai képességek, kapacitások megosztása nehézkesebben halad is), s egyre inkább a „*kerüljön az adott kapacitás fejlesztése azon nemzetek szakmai irányítása alá, amelyek az adott szakterületen a legjobbak a szövetségen belül*”-elv érvényesül a gyakorlatban.

Ennek az elvnek a katonáinkat érintő megvalósulására több példával is szolgált előadásában a vezérkarfőnök, megemlítve egyebek között a NATO Szövetségi Transzformációs Parancsnokság (*Allied Command Transformation, ACT*) szakmai felügyelete alatt tevékenykedő *HM Katona-egészségügyi Kiválósági Központot (NATO Centre of Excellence for Military Medicine, NATO MILMED* COE) és azt, hogy a *NATO Counter-Improvised Explosive Devices Centre of Excellence*

(C-IED COE) részéről megérkezett a hivatalos engedély, amelynek alapján a MH Altiszti Akadémia (MH AA) 2012. márciusától jogosulttá vált önálló ”*Képezd a Kiképzőt!*”- (*„Train the Trainer”, T3*) nemzetközi tanfolyamok szervezésére a *nem hagyományos módon előállított robbanóeszközök (IED) elleni védelem* témakörében.

A Magyar Honvédség egyik fő feladata, hogy a *Nemzeti Biztonsági Stratégiájában* foglalt célkitűzéseknek megfelelően, nemzetközi kötelezettségünknek maradéktalanul eleget téve, eredményesen vegyünk részt a különböző nemzetközi, ill. regionális szervezetek (az ENSZ, EBESZ, EU, NATO) égisze alatt zajló nemzetközi válságreagáló műveletekben, s azokon belül is elsősorban a béketámogató műveletekben – hangsúlyozta az előadó.

Annak a ténynek, hogy a békemissziós tevékenység a Magyar Köztársaság nemzetközi megítélésének ma is fontos fokmérője, a magyar katonák tudatában vannak és eszerint, felelősségteljesen tevékenykednek külföldi missziós szolgálati helyeiken azért, hogy jelenlétükkel megakadályozzák a fegyveres konfliktusok kirobbanását és eszkalációját. Eddig több mint tízezer magyar katona vett részt eredményesen különböző nemzetközi válságreagáló műveletekben - mondta Benkő Tibor. Kiemelte továbbá, hogy katonáink, rendőreink és civil diplomatáink szakmai hozzáértését, pontosságát, lelkiismeretességét és elkötelezettségét a nemzetközi közösség tagjai eddig minden misszióban nagyra értékelték s napjainkban is sokra becsülik a világ számos válságkörzetében.

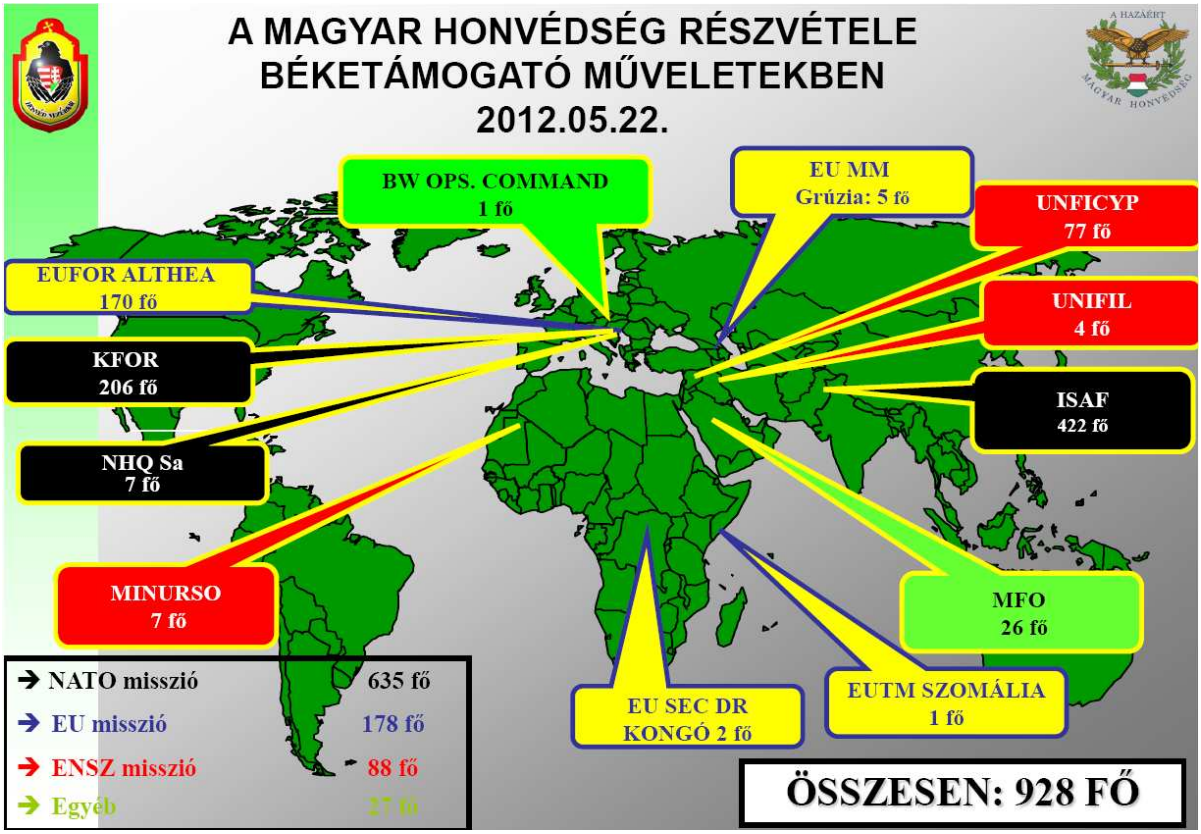

Katonáink jelenleg három földrészen, tucatnyi országban, összesen 12 béketámogató műveletben teljesítenek szolgálatot, a kormány által előírt közel 1000 fős ambiciószintnek megfelelő létszámban (egyebek között Afganisztánban, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban). Katonáink és rendvédelmi szakembereink tevékenységének külföldi megítélése kiváló, s ez elismerést és megbecsülést hoz az országnak

A Magyar Honvédség jelenlegi helyzetéről és lehetséges jövőbeni feladatairól szólva a Honvéd Vezérkar főnök kendőzetlen őszinteséggel, ámde hiteles megoldási alternatívákat vázolva beszélt.

A MAGYAR HONVÉDSÉG FŐBB JELLEMZŐI

- Nemzeti, professzionális haderő;
- Önkéntességen alapuló tartalék rendszer;
- Részlegesen telepíthető;
- Modul rendszerű;
- Rugalmas reagálást biztosító Készenléti Szolgálatok (fegyveres és fegyvernélküli);
- Szövetséges keretben alkalmas:
  - 5. cikk szerinti helyzet kezelésére (országvédelem)
  - Nemzetközi válságreagáló műveletek végrehajtására
- Egyes területeken elavult hadfelszerelés, korlátozott fenntarthatóság

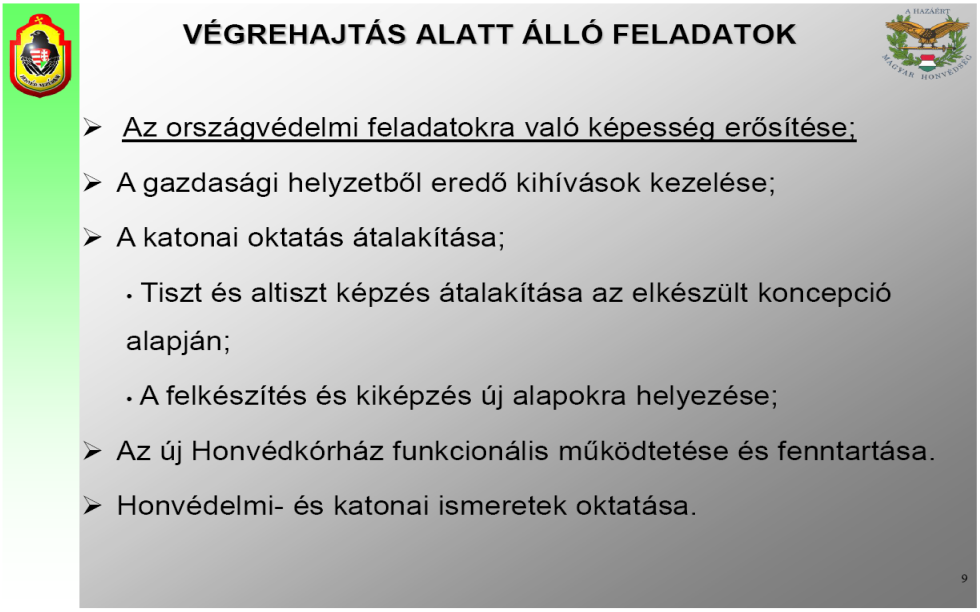

Az MH *rövid távú* jövőbeni feladatai közül a Honvéd Vezérkar főnök külön kiemelte az alábbiakat:

- a nemzetközi missziókban való eredményes részvételt és annak mindenoldalú biztosításának szükségességét;
- a szövetségi felajánlások (NATO/EU reagáló erők és haderő felajánlások) határidőre történő készenlétének biztosítását;
- a katonai képességek további fejlesztésének elengedhetetlen voltát;
- az oktatási-kiképzési rendszer további korszerűsítésének fontosságát;
- a feltöltöttségi szint megőrzésének szükségességét;

A magyar haderő *középtávú jövőbeni feladatai* közül különösen fontosnak nevezte előadónk az alábbiakat:

- a honvédelmi ill. ország-védelmi képesség mielőbbi és minél teljesebb mértékű helyreállítását;
- a korábban végletesen lecsökkentett fegyvernemi (különösen: harckocsizó; páncéltörő; tábori tüzér tűztámogató; hídépítő; légvédelmi rakéta) képességek visszaállítását;

- a hadkötelezettségi nyilvántartás elkészítését (hiszen 2004. november 03-át követően, amikor leszerelt az utolsó sorkatona, nem csupán az általános honvédelmi feladatok megismertetésének és elsajátításának rendszere szűnt meg, de a 18. életévüket betöltött fiatalembereknek a bejelentési, adatközlési, tájékoztatási kötelezettsége is megszűnt, ahogy azóta nem történt meg a potenciális hadköteles állampolgárok egészségügyi alkalmasság-felmérése sem – ami különösen egy mozgósítás idején okozhatna kellemetlen meglepetéseket);
- az önkéntes tartalékos rendszer fenntartását, fejlesztését és a tartalékos állomány kiképzését.

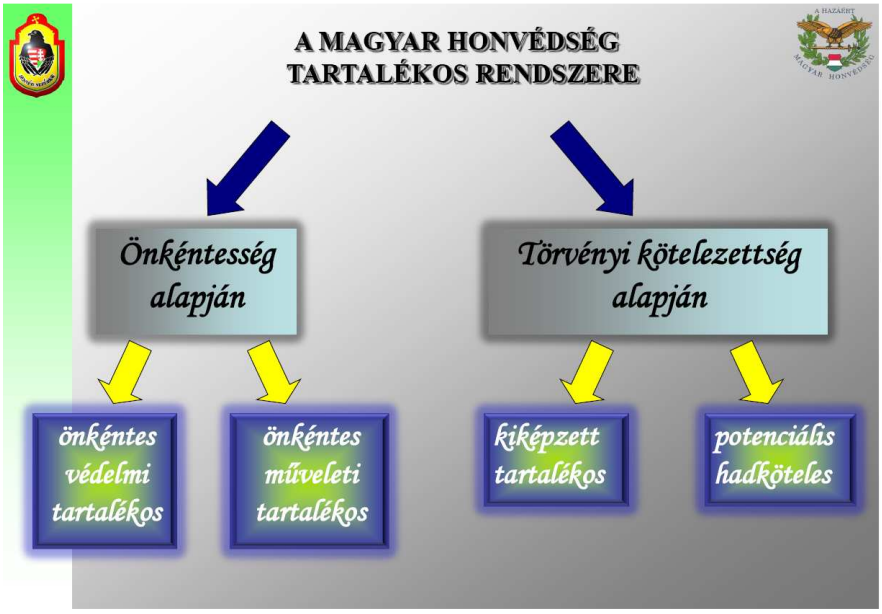

Az előadásból az is kiderült: az önkéntes védelmi tartalékosokkal kötött szerződések száma lassan eléri a kettőezret; s 2012. június elején kerül sor az ezredik olyan személlyel történő ünnepélyes szerződéskötésre, aki önkéntes műveleti tartalékosnak jelentkezett, s megfelelt a felvételi követelményeknek.

A nagy sikerű előadás vége felé szót ejtett még Benkő Tibor a Hadfelszerelési Iparkorszerűsítési Tervről (az un. „HADIK”-tervről) is, kiemelve annak lehetséges szerepét az

ország védelmi képességének növelésében a honvédelemmel összefüggő feladatok saját bázison történő anyagi-technikai biztosítása révén - miközben közvetve hozzájárulhat a terv megvalósulása a hazai ipar fejlesztéséhez és a munkahelyteremtéshez is.

Az eredetileg másfél órásra tervezett találkozás a hallgatókkal végül több, mint két órásra nyúlt, mert annyi kérdés érkezett a Magyar Honvédség jelenlegi helyzetével, feladataival, valamint lehetséges jövőbeni teendőivel összefüggésben az érdeklődő biztonság- és védelempolitikai szakos hallgatóktól, akik végül – az ilyen helyzetekben megszokottól eltérő módon – vastapssal búcsúztak el az előadótól.

Budapest, 2012. május 25.

Dr. habil Kiss Zoltán László alez.
tanszékvezető egyetemi docens
NKE HHK Társadalomtudományi tanszék